

Trillemarka-Rollagsfjell del 2 (utvidelse) (Viken)

Kartlegger(e): Tom H. Hofton

Verdisetting parametere fra metodikk (Miljødirektoratet 2007)

UR	DVM	DVK	GB	GL	GE	TF	TV	VV	RI	AM	ST	AR	Samlet
***	**	**	**	0	-	*	*	*	*	**	*	**	**

Tekstlig beskrivelse, verdivurdering:

Tilbudsområdet har klare og viktige naturskogs kvaliteter, først og fremst knyttet til gammel seinvokst granskog med mye skjegglav, men også tilknyttet furuskog har området kvalitetselementer. De største kvalitetene finnes i sørøstre del av området, som har mye gammel granskog med trær av relativt høy alder (150-200 år, spredt også trær trolig godt over 250 år), i myrkanter og sumpskog er også smådimensjonerte og seinvokste trær av dels meget høy alder. Av furu inngår gamle

trær mer spredt, med unntak av et parti lengst nordvest der det står relativt grov gammel furu i en vestvendt skrent. Mengden dødved er de fleste steder moderat, men naturskogslæger i alle nedbrytningsstadier finnes spredt, og også et mindre antall ke-lo-elementer av furu finnes. Nordlige del er sterkere påvirket, og har mest eldre til middelaldrende skog (dels kulturskog). Denne er imidlertid mer eller mindre sjettet, og lengst nord er det to mindre partier med gammel nokså grovvokst furu i vestvendt skrent og granskog på god bonitet med rikelig læger. Enkelte mindre flatehogde partier inngår i tilbudsområdets vestre kant, men utgjør små arealer og har liten/ingen innvirkning på samlet naturverdi. Det er ikke rødlistede naturtyper i tilbudsområdet. Av prioriterte skogtyper og ansvars-skogtyper innehar området en del godt utviklet gammel gran-naturskog (mer spesifikt «tåkegranskog» med rikelig skjegglav og ansvarsarten huldrestry). Dette er en skogtype som er vanlig innenfor Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat med omgivelser (en kjerneregion for skogtypen), og tilførsel av ytterligere areal slik skog vil styrke skogtypens oppfangning ytterligere. Artsmangfoldet av naturskogsarter framstår som middels rikt, med en god del typiske gran-naturskogsarter tilstede i til dels god forekomst. 10 rødlistearter (ihht. 2015-rødlista) er påvist pr. november 2021 (2 vedsopp, 8 lav) (2 EN, 8 NT). Huldrestry ble påvist i 2010 sørvest i tilbudsområdet (men ikke gjenfunnet i 2021, men det var relativt mørkt når dette partiet ble besøkt). Fremmedarter er ikke påvist. Arronderingen er relativt god, ved at området på vestsiden i hovedsak er avgrenset mot arealer sterkt preget av nyere flatehogster. Det er imidlertid mer naturskog mot sør, trolig av liknende kvaliteter som innenfor tilbudsområdet. Som følge av nevnte egenskaper skårer området høyt til middels høyt (***) på urørthet og naturskogsegenskaper (dødved mengde og kontinuitet, gamle bartrær, arts mangfold), men svakt (0-*) på egenskaper knyttet til naturgrunnlag og rike skogtyper (lauvtrær, rikhet, treslagsfordeling, topografisk- og vegetasjonsvariasjon), samt på størrelse. Fyriset-området har klare og viktige gran-naturskogs kvaliteter. Tilbudsområdet huser ikke skogtyper som ikke er godt representert innenfor Trillemarka-Rollagsfjell NR. Det vil likevel bidra til å styrke de store naturverdiene knyttet til gammel barskog i Trillemarka-Rollagsfjell ytterligere, både ved (1) økt areal gammel gran-naturskog av «huldrestrytype», og (2) ved økt areal og dermed økt storområde-funksjonalitet. Fyriset-området vurderes som regionalt verneverdig (**).

UR=urørthet, DVM=dødved mengde, DVK=dødved kontinuitet, GB=gamle bartrær, GL=gamle løvtrær, GE=gamle edelløvtrær, TF=treslagsfordeling, TV=topografisk variasjon, VV=vegetasjonsvariasjon, RI=rikhet, AM=arts mangfold, ST=størrelse, AR=arrondering, Samlet=samlet verdivurdering.

Trillemarka-Rollagsfjell - del 1 (utvidelse) (Viken)

Kartlegger(e): Tom H. Hofton

Verdisetting parametere fra metodikk (Miljødirektoratet 2007)

UR	DVM	DVK	GB	GL	GE	TF	TV	VV	RI	AM	ST	AR	Samlet
**	*	**	**	*	-	*	*	***	***	***	*	*	***

Tekstlig beskrivelse, verdivurdering:

Tilbudsområdet har høye naturkvalitetene – knyttet både til naturskogskvaliteter (både furu-naturskog og gran-naturskog), og rike skogtyper (kalkgranskog, lågurtgranskog, høgstaudegranskog), samt til viktig landskapsøkologisk funksjon og økt storområde-funksjonalitet for Trillemarka-Rollagsfjell, dessuten nasjonalt representativitetsmessig ved å inneha ansvarsskogtypen boreal kalkgranskog.

Naturskogskvalitetene er middels gode, men tilnærmet hele området har naturskog. Både gammel furuskog (med en god del kelo-elementer, en del med brannspor, og kontinuitet i slike), og gammel granskog (med en del gamle trær, noe dødved, og stedvis relativt rik lavflora på trær og berg), er ganske godt utviklet. Mindre partier (mest i sørøst) har mer ordinær eldre skog.

De mest særegne kvalitetene isolert sett finnes i de bratte skrentene rundt Bjønnehølfjellet, særlig et parti på sørvestsiden og et mindre parti på sørøstsiden (til sammen ca. 50 daa), som har velutviklet boreal kalkgranskog i naturskogstilstand. Lia i sørvest har mosaikker av kalkgranskog, riklågurtskog, rike sig med høgstaudeskog, kalkbergvegger, og fattigere skogtyper. Åskomplekset Konnuliåsen-Bjønnehølfjellet har en rekke delområder slik skog, som til sammen danner et tettliggende kompleks som både utgjør en isolert sørlig utpost av skogtypen, og noe av det best utviklete en kjenner av slik skog i Sør-Norge. Bl.a. finnes her rike forekomster av en lang rekke rødlistede kalkgranskogs-mykorrhizasopp, inkl. flere ansvarssarter. Tilbudsområdet huser en relativt liten andel av skogtypens utbredelse i Konnuliåsen-Bjønnehølfjellet, men partiet i sørvest-lia er blant de kvalitetsmessig beste partiene i åskomplekset.

Traktorvei går gjennom Kløvdalen, i tilknytning til denne er det hogd noe i nedre del (dels gjennomhogst, men også et mindre parti flatehogd). Dette har liten/ingen innvirkning på samlet naturverdi.

Av rødlistede naturtyper inngår kalkgranskog (VU), høgstaudegranskog (NT) og små fragmenter av rik gransumpskog (EN). Av prioriterte skogtyper og ansvars-skogtyper innehar området kalkgranskog («undertypen» boreal kalkgranskog, som også er internasjonal ansvarsskogtype), boreal naturskog og små partier humid «tåkegranskog» med rikelig skjeggjav. Boreal kalkgranskog er en internasjonal ansvarsskogtype for Norge (og Norden).

Artsmangfoldet er rikt. Det klart rikeste arts mangfoldet er knyttet til den rike skogen i brattliene rundt Bjønnehølfjellet (særlig kalkgranskogs-mykorrhizasopp, på lokalt-regionalt nivå også karplanter, kalkbergmoser, og lav), men også naturskogs-arts mangfoldet er brukbart utviklet med en god del vedsopp og lav tilknyttet både furuskog (særlig kelo-elementer) og granskog. 37 rødlistearter (ihht. 2015-rødlista) er påvist i tilbudsområdet (3 EN, 6 VU, 27 NT, 1 DD), fordelt

på 1 mose, 15 lav, 9 vedsopp og 12 jordboende sopp. Dette er svært høyt til å være et mellom-nordborealt barskogsområde av denne størrelsen. Av særlig spesielle arter kan trekkes fram kalksteinslørsopp (*C. caesiocinctus*) (EN), lillaknollslørsopp (*Cortinarius pseudoglaucopus*) (EN) og isabellavokssopp (*Hygrophorus subviscifer*) (VU), som alle har gode populasjoner på Konnuliåsen-Bjønnehølfjellet, og er ansvarssarter for Norge/Norden, sistnevnte også globalt rødlistet som VU (med sin antakelig største kjente populasjon globalt på Konnuliåsen-Bjønnehølfjellet). Fremmedarter er ikke påvist innenfor området (men en lupin-art (SE) vokser på snuplassen ved veien nederst i Kløvdalen).

Arronderingen har mangler. På større skala fanger tilbudsområdet opp bare en relativt mindre del av Konnuliåsen-Bjønnehølfjellet, som samlet har høye nasjonale naturverdier (ikke minst viktig i så måte er at kun en liten del av kalkgranskogen på åskomplekset inngår). Mer detaljert er det mindre partier tilgrensende naturskog både i sørøst (svak naturskog vest for Fugleleikmyran og nordover mot Bjønnehølfsetra), og (viktigere) et parti nord-nordvest for Bjønnehølfsetra (naturskog med noe kalkgranskog og flere rødlistearter).

Som følge av nevnte egenskaper skårer området høyt til middels høyt på både urørthet, naturskogsegenskaper og egenskaper knyttet til rike skogtyper (**-***), men svakt (0-*) på lauvtrær, treslagsfordeling og arrondering.

Området har høye naturkvaliteter, både knyttet til naturskog og til rike skogtyper i form av ansvarsskogtypen boreal kalkgranskog, og et usedvanlig høyt antall rødlistearter. For sistnevnte skogtype er Konnuliåsen-Bjønnehølfjellet samlet tilnærmet unikt i Sør-Norge, det er derfor en betydelig ulempe at kun en liten del av kalkgranskogen i åskomplekset er inkludert i tilbudsområdet. Tilbudsområdet bidrar likevel med å fange opp verdifulle partier slik skog, og dermed også til bedre skogvern-representativitet for skogtypen (som nesten ikke finnes i eksisterende verneområder i regionen).

Naturskogskvalitetene er betydelige, men er bedre utviklet en del andre steder innenfor Trillemarka-Rollagsfjell NR, mens kalkgranskogskvalitetene er langt bedre utviklet på Konnuliåsen-Bjønnehølfjellet enn det som finnes innenfor eksisterende verneområde. Tilbudsområdet vil i betydelig grad kunne bidra til å styrke de samlede naturverdiene i Trillemarka-Rollagsfjell, både ved (1) kalkgranskog, (2) økt areal furu- og gran-naturskog, og (3) økt areal og dermed økt storområde-funksjonalitet.

Bjønnehølfjellet-området vurderes som nasjonalt verneverdig (***).

UR=urørthet, DVM=dødved mengde, DVK=dødved kontinuitet, GB=gamle bartrær, GL=gamle løvtrær, GE=game edelløvtrær, TF=treslagsfordeling, TV=topografisk variasjon, VV=vegetasjonsvariasjon, RI=rikhet, AM=arts mangfold, ST=størrelse, AR=arrondering, Samlet=samlet verdivurdering.